[A] નીચે આપેલા ૪ જવાબો પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો. (પ્રત્યેકનો ૧ ગુણ)

1. કેટલીક લીલમાં તંતુઓ વારંવાર તૂટે છે અને દરેક ટુકડો સ્વતંત્ર લીલ તરીકે વર્તે છે, તે ક્રિયાને શું કહે છે ?

(A) વાનસ્પતિક પ્રજનન (B) અલિંગી પ્રજનન

(C) લિંગી પ્રજનન (D) આપેલ પૈકી એક પણ નહીં

Ans. (B)

2. વનસ્પતિના કયા ભાગો વાનસ્પતિક પ્રજનન દ્વારા નવા છોડનું નિર્માણ કરે છે ?

(A) મૂળ, પ્રકાંડ અને પુષ્પ (B) પ્રકાંડ, પુષ્પ અને ફળ (C) પ્રકાંડ, પર્ણ અને પુષ્પ (D) મૂળ, પ્રકાંડ અને પર્ણ

Ans. (D)

3. પુરુષમાં શુક્રપિંડનું સ્થાન ક્યાં છે ?

(A) ઉદરગુહામાં (B) શુક્રવાહિનીમાં (C) વૃષણકોથળીમાં (D) શિશ્નમાં

Ans. (C)

4. સ્ત્રીમાં ફલિતાંડના નિર્માણથી બાળકના જન્મ સુધીનો સમયગાળો કેટલા દિવસનો હોય છે ?

(A) 100 (B) 180 (C) 210 (D) 280

Ans. (D)

[B] નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો ૧ ગુણ) **[19]**

5. અલિંગી પ્રજનનની વિવિધ પદ્ધતિઓના નામ જણાવો.

➠ ભાજન, અવખંડન, પુનર્જનન, કલિકાસર્જન, વાનસ્પતિક પ્રજનન, બીજાણુનિર્માણ વગેરે છે.

6. અલિંગી પ્રજનન કરતા હોય એવા બે પ્રાણીઓના નામ આપો.

➠ અલિંગી પ્રજનન : સ્પાયરોગાયરા, રાઇઝોપસ, અમીબા પેરામિશિયમમાં જોવા મળે છે.

7. પુનર્જનન શા માટે પ્રજનન જેવું નથી ?

➠ કારણ કે દરેક સજીવના કોઈ પણ ભાગને કાપીને કે તોડીને સામાન્યતઃ નવો સજીવ ઉત્પન્ન કરી શકાતો નથી. આમ, તે પ્રજનન સમાન નથી.

8. વજપત્રો અને દલપત્રોના કાર્ય જણાવો.

➠ વજપત્રો : કલિકા અવસ્થાએ પુષ્પના ભાગોનું રક્ષણ કરે છે. દલચક્રો : પરાગનયન કરાવી પ્રજનનમાં સહાયક તરીકે કાર્ય કરે છે.

9. વાનસ્પતિક પ્રજનનની કૃત્રિમ તકનીકના નામ આપો.

➠ વાનસ્પતિક પ્રજનનની કૃત્રિમ તકનીકમાં કલમ, દાબકલમ અને આરોપણ છે.

10. પરપરાગનયનનાં વાહકો જણાવો.

➠ પવન, પાણી, કીટકોનો સમાવેશ થાય છે.

11. શુક્રકોષના વહન અને પોષણમાં કઈ ગ્રંથિના સ્રાવ મદદરૂપ છે ?

➠ પ્રોસ્ટેટ અને શુક્રાશય પોતાનો સ્રાવ શુક્રવાહિકામાં ઠાલવે છે. જે શુક્રકોષોની તરલતા માટે પ્રવાહી માધ્યમ પૂરું પાડે છે. પરિણામે સ્થળાંતરણ સરળતાથી થાય છે.

➠ સ્રાવમાંથી શુક્રકોષોને પોષણ પણ મળે છે.

12. જરાયુ કોને કહે છે ?

➠ ભ્રૂણને માતાના શરીરના રુધિરમાંથી જ પોષણ મળે છે તેની સાથે સંકળાયેલી વિશેષ રચનાને જરાયુ (Placenta) કહે છે.

13. બૅક્ટેરિયા અને વાઇરસ વડે થતાં STDs નાં નામ આપો.

➠ બૅક્ટેરિયાજન્ય રોગો - ગોનોરિયા, સિફિલિસ

➠ વાઈરસજન્ય રોગો - AIDS અને મસા

14. ખાલી જગ્યા પૂરો : ગોનોરિયા અને સિફિલિસ જેવા જાતીય રોગો માટે જવાબદાર રોગકારક .... છે.

➠ બૅક્ટેરિયા

15. ખાલી જગ્યા પૂરો : સપુષ્પ વનસ્પતિમાં અંડકોષના ફલનની ક્રિયા .... માં થાય છે.

➠ અંડાશય

16. ખાલી જગ્યા પૂરો : સ્ત્રીમાં દર .... દિવસે અંડપિંડમાંથી અંડકોષ મુક્ત થાય છે.

➠ 28

17. ખાલી જગ્યા પૂરો : વૃષણકોથળીનું તાપમાન પુરુષના શરીરના સામાન્ય તાપમાન કરતાં .... નીચું હોય છે.

➠ 2° થી 3° ડિગ્રી

18. સાચાં ખોટાં વિધાનો : અમીબા અને પેરામિશિયમ જેવા એકકોષી પ્રાણીઓમાં અવખંડન પ્રજનન પદ્ધતિ સામાન્ય છે.

➠ ખોટું

19. સાચાં ખોટાં વિધાનો : ભિન્નતા જાતિઓના અસ્તિત્વ માટે અગત્યની છે.

➠ સાચું

20. સાચાં ખોટાં વિધાનો : જાતીય અંતઃસ્રાવોના સ્રાવની શરૂઆત તરુણાવસ્થાથી થાય છે.

➠ સાચું

21. સાચાં ખોટાં વિધાનો : છોકરી જન્મે છે ત્યારે તેના અંડપિંડમાં હજારો અપરિપક્વ અંડપુટિકાઓ હોય છે.

➠ સાચું

22. સાચાં ખોટાં વિધાનો : જન્મ પહેલાં બાળકનું લિંગ જાણવું આપણા દેશમાં કાયદેસર છે.

➠ ખોટું

23. સાચાં ખોટાં વિધાનો : કેળાં, નારંગી, ગુલાબ અને મોગરા જેવી વનસ્પતિઓ જેમણે બીજનિર્માણની ક્ષમતા ગુમાવી છે, તેઓનું ઉત્પાદન વાનસ્પતિક પ્રજનન વડે થઈ શકે છે.

➠ સાચું